

Väestörekisterikeskus
Befolkningsregistercentralen

TIEDOTTAA

INFORMERAR

TIEDOTE
30.11.2004

Kansainvälisen Porvoo-ryhmän seminaari Roomassa 9.–10.11.2004: YLEISEUROOPPALAISTA SÄHKÖISTÄ HENKILÖLLISYYTTÄ KEHITETÄÄN LAAJALLA RINTAMALLA

Edustajia noin 20 Euroopan maasta kokoontui 9.–10.11.2004 Roomaan tarkastelemaan sähköisen henkilöllisyyden ja sähköisten palvelujen tilannetta ja kehityshankkeita osallistujamaissa sekä vaihtamaan kokemuksia käynnissä olevista projekteista. Kyseessä oli eEurope 2002 -hankkeen yhteydessä syntyneen, eurooppalaisten hallintojen edustajien muodostaman kansainvälisen Porvoo-ryhmän kuudes seminaari. Järjestäjätahoina olivat Rooman yliopisto "Tor Vergata", Italian sisäministeriö ja Suomen Väestörekisterikeskus.

Alivaltiosihteeri, senaattori **Antonio d'Ali** toi Italian sisäministeriön tervehdyksen kokoukseen. Hän arvioi nykyhetken tilannetta Italiassa. Hän myös totesi, että tärkeä askel Euroopan integraatiokehityksessä on kyvykyys tarjota palveluja, joihin jokainen Euroopan kansalainen voi saumattomasti päästä jokaisessa maassa. Tämän vuoksi on standardisointityön ohella tieteellisen yhteisön osallistuminen kehitystyöhön kiireellistä ja välttämätöntä. Senaattori rohkaisi Porvoo-ryhmää jatkamaan toimintaansa. Italian hallituksen sähköistä henkilökorttia koskevana tavoitteena on senaattorin mukaan viime kädessä toteuttaa se ottaen huomioon kansalaisten oikeudet sekä suojata ja turvata kansalaisia sähköisessä demokratiassa ja vahvistaa yhtenäisyyden tunnetta EU:ssa.

Seminaarissa käsiteltiin mm. sähköisiä allekirjoituksia, ns. ristiinvarmentamista eri maiden välillä eli kansallisen varmenteen hyväksymistä toisessa maassa, sähköiseen henkilöllisyyteen liittyviä lainsäädännöllisiä ja standardointikysymyksiä, biometrisiä tunnisteita sekä Kansainvälisen siviili-ilmailujärjestön (ICAO) tekemää kehitystyötä ja suosituksia sähköiselle henkilöllisyydelle. Yhteistyötä julkishallinnon ja yksityissektorin välillä sekä kansalaisille suunnattua viestintää pidetään tärkeänä, samoin käyttäjäpakettien (kortinlukija ja -ohjelmisto) saatavuutta. Yhteistyötä myös PC-valmistajien ja ohjelmistotalojen kanssa tarvitaan, ja Porvoo-ryhmä tulee lähettämään suurimmille PC-laitevalmistajille yhteisen aloitteen, jossa suositellaan kortinlukijoiden liittämistä valmispaketteina uusiin tietokoneisiin. Niin ikään yhteensopivuus eri varmentajatahojen välillä tulee pyrkiä varmistamaan. Porvoo-ryhmä tukee yhteensopivuusnäkökohtien sisällyttämistä kansainvälisiin standardeihin, jotka koskevat älykortteja, varmenneinfrastruktuuria ja biometriikkaa.

Euroopan maista pisimmällä kehityksessä sähköisen henkilöllisyyden toteuttamisessa ovat Viro, Norja, Suomi, Belgia, Slovenia ja Italia. Edistyneitä hankkeita on myös Espanjassa, Ranskassa ja Itävallassa ja Isossa-Britanniassa on käynnistetty suunnittelutyö.

Italiassa nopeaa kehitystä

Italiassa sähköisen henkilöllisyyden kehitystyö on edennyt nopeasti ja laaja-alaisesti. Rooman yliopisto "Tor Vergata" on ollut hankkeessa vahvasti mukana. Maassa on suurena haasteena hallinnon sähköisten prosessien kehittäminen – yhteistyön merkitystä kaikkien toimijoiden kesken

korostetaan. Hallituksen tärkeimpänä sähköistä henkilöllisyyttä koskevana tavoitteena on turvata kansalaisten oikeudet, erityisesti tietosuoja henkilötietojen käsittelyssä pyritään turvaamaan. Italia pitää tärkeänä sähköiseen henkilöllisyyteen ja sähköisiin allekirjoituksiin liittyviä yhteensopivuusnäkökohtia eri maiden välillä.

Henkilökorttien myöntäjinä toimivat Italiassa kunnat ja sähköisten henkilökorttien jakaminen onkin mittava prosessi, koska maassa on yhteensä 8102 kuntaa. Kaikkiaan 40 miljoonaa paperista korttia tullaan vaihtamaan sirullisiksi. Tavoitteena on, että vuoden 2009 loppuun mennessä sähköiset henkilökortit saadaan jaettua kaikille kansalaisille. Kasvo- ja sormenjälkitunnistuksen käyttöönottoa henkilökorteissa suunnitellaan.

Biometrinen tunnistaminen käyttöönottoa valmistellaan

Biometrinen tunnistaminen liittämisen passeihin ja henkilökortteihin herätti kokousedustajissa erityistä kiinnostusta. Yhteisenä näkemyksenä esitettiin, että sähköisen henkilökortin näkökulmasta on välitön tarve kansainväliselle standardimallille sormenjälkitunnistuksen yksityiskohtia varten.

Lupahallintopäällikkö **Anne Aaltonen** Suomen sisäasiainministeriöstä kertoi, että Suomi osallistuu aktiivisesti EU:n viisumi-työryhmän työhön ja Kansainvälisen siviili-ilmailujärjestön standardointityöhön. Maassamme on tavoitteena aloittaa biometrinen passi myöntäminen 1.5.2005. Suomi noudattaa ICAOn standardeja ja lisäksi otetaan käyttöön joitakin lisäominaisuuksia. Passilainsäädäntöä koskevan muutosluonnoksen käsittely alkaa eduskunnassa marras-joulukuussa. Parhaillaan kehitetään myös uutta passitietojärjestelmää, joka täyttää biometrinen passi asetamat vaatimukset. Ensivaiheessa passien sirulle tallennetaan kasvokuva ja myöhemmin otetaan käyttöön sormenjälkitunnistus. Kasvotunnisteista muodostetaan keskitetty tietokanta. Suomessa on niin ikään suunnitelmassa ottaa vuonna 2007 käyttöön biometriset henkilökortit ja viisumit.

Sähköinen henkilöllisyys vaatii standardointia

Euroopassa sähköisen henkilöllisyyden ja autentikoinnin eli tunnistautumisen parissa toimii mm. CEN/ISSS (Information Society Standardisation System) WS eAuthentication -työryhmä. Sen yhtenä tavoitteena on tunnistautumiskäytäntöjen minimiharmonisointi Euroopassa ja yhteistyötä on tehty myös esimerkiksi USA:n ja Japanin kanssa. Porvoo-ryhmä hyväksyi työryhmän äskettäin julkaisemat yleiset periaatteet ja vaatimukset, jotka tulee ottaa huomioon yleiseurooppalaista sähköistä henkilöllisyyttä kehitettäessä. Ne koskevat mm. kortinhaltijan tunnistautumista ja sähköisiä allekirjoituksia. CEN 224 WG 15 European Citizen Card -työryhmän tavoitteena on puolestaan kehittää tekninen standardi eurooppalaiselle kansalaiskortille, joka toimisi juridisena henkilökorttina ja matkustusasiakirjana Euroopassa sekä mahdollistaisi pääsyn hallinnon sähköisiin palveluihin.

Seminaarissa esiteltiin myös alustavia tuloksia Porvoo-ryhmässä tehdystä tutkimuksesta, jossa on selvitetty tunnistautumista koskevaa lainsäädäntöä ja EU:n sääntelyn tarvetta eurooppalaiselle sähköiselle henkilöllisyydelle. Tutkimuksessa suositetaan sähköisiä allekirjoituksia koskevan direktiivin pohjalle rakentamista, koska siinä on otettu huomioon oikeudelliset näkökohdat liittyen eri maiden väliseen tunnistautumiseen. Direktiivin mukaan kehittynyt sähköinen allekirjoitus on yhdenvertainen käsin tehdyn allekirjoituksen kanssa. Samoin ehdotetaan avoimien standardien käyttöön ottamista. Selvittämistä vaativia kysymyksiä liittyy esimerkiksi sähköisen henkilöllisyyden myöntämiseen ja sisältöön, tietosuojaan, yhteensopivuuteen ja biometriikkaan. Tutkimus valmistuu joulukuussa 2004.

Porvoo-ryhmä on vakiinnuttanut asemansa

Kansainvälinen Porvoo-ryhmä perustettiin nimensä mukaisesti Porvoossa keväällä 2002 eEuropan alla toimineen Smart Card Charterin Public Identity -hankkeen yhteydessä pidetyssä kansainvälisessä konferenssissa. Porvoo-ryhmään kuuluu hallinnon edustajia Euroopan maista ja kokouksissa on ollut mukana myös osallistujia yksityiseltä sektorilta. Lisäksi Euroopan komission

edustajia on osallistunut seminaareihin. Porvoo-ryhmä on aktiivisesti Euroopan tasolla toimiva sähköisen henkilöllisyyden "etujärjestö", ja se on tunnustettu laajalti oikeaksi keskustelukumppaniksi. Ryhmän tavoitteena on edistää sähköisen henkilöllisyyden ja sähköisten henkilökorttien yleistymistä Euroopassa sekä yhteensopivien varmenteiden ja teknisten määrittysten käyttöönottoa ja hallinnon palvelujen yhteiskäyttöisyyttä. Ryhmä on kokoontunut säännöllisesti puolen vuoden välein: edellinen kokous pidettiin viime toukokuussa Tallinnassa ja seuraavana kokouspaikkana on Reykjavik toukokuussa 2005. Jäsenmaiden määrä on kasvanut tasaisesti, ryhmän toiminnassa on mukana edustajia jo noin 30 maasta.

Lisätietoja antavat:

Ylitarkastaja Maija Turunen, Varmennepalvelut, puh. (09) 2291 6790 tai 050 408 8597, sähköposti majja.turunen@vrk.intermin.fi ja yksikönjohtaja Tapio Aaltonen, Varmennepalvelut, puh. (09) 2291 6625, sähköposti tapio.aaltonen@vrk.intermin.fi

Seminaariesitykset ja katsaus eri maiden tilanteisiin ym. lisätietoja internetissä:

www.vaestorekisterikeskus.fi (Sähköinen henkilöllisyys -> Porvoo-ryhmä ja Electronic Identity -> Porvoo Group), www.fineid.fi, www.nestor.uniroma2.it/porvoo6, www.electronic-identity.org, www.europe-smartcards.org

Tervehtien

Viestintäsuunnittelija Irene Rissanen, puh. (09) 2291 6717 tai 050 573 7210